

Rechtskundig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer : 3185.22

INHOUD:	
3. CRAEN. — Over de Pedagogie van de Rechtsstudiën.	Boetstraffelijke Rechtb. Kortrijk. — 30 December 1931. — Omschrijving van het misdrijf - Verschil van straffen tijde van het misdrijf en van het vonnis.
RECHTSPRAAK.	FISCALE KRONIEK. — Registratie, erfenis — Opschortende voorwaarde — Gevolgen.
Burg. Rechtb. Antwerpen — 15 Januari 1932 — <i>Hypotheek - Terugbetaling in vreemde munt - Vrijwaring tegen koersverschil.</i>	WETGEVING. — Huishuurwet van 28 December 1931. — Koninklijk besluit van toepassing.
Burg. Rechtb. Dendermonde. — 26 November 1931. — <i>Afstand van onverdeelde paarten - Wet van 12 Juni 1816.</i>	MEDEDEELINGEN.
Handelrechtbank Brugge. — 28 April 1931. — <i>Sam. vennootschap - Inbrengst in natura - Bewijs van die inbrengst.</i>	

Over de Pedagogie van de Rechtsstudiën

Voor al de beoefenaars der rechtswetenschap, die bekommerd zijn om de opleiding der toekomstige juristen, zou de vraag te weten hoe deze tot de uitoefening van hun vak worden voorbereid een zekere belangstelling hoeven te wekken. Over 't algemeen echter, wordt weinig interesse betoont voor wat men de Rechts-pedagogiek zou kunnen noemen, of het onderwijs der juridische wetenschappen aan onze hogescholen.

Al degenen die voor levenstaak hebben «recht en wet te doen heerschen in den lande», hebben sedert vele geslachten onze wetsteksten leeren behandelen, volgens éénzelfde leermethode en ze leeren ordenen volgens éénzelfde rangschikking. Door die bestendige zienswijze inzake opleiding is men allicht geneigd te gelooven dat het juridisch universitair onderwijs, zooals wij het genoten hebben of nog genieten, het eenig mogelijk systeem zijn zou. Men meent dat een knap rechtsgeleerde zich slechts kan ontpoppen uit een studax, die in zijn eerste universiteitsjaren de oden van Horatius heel vlijtig heeft leeren scandeeren, de redevoeringen van Cicero in evenwichtige periodes kon analyseeren, of de heldendaden der Romeinsche krijgers naar Tiberius of Tacitus vlot in een koetertaaltje wist om te zetten. Ten einde aan te toonen dat onze methodiek van het rechtsonderwijs, naar zijn waarde, heel relatief is, en een goed doctor in de rechten volgens andere schablonen kan opgeleid worden, is het mischien niet van belang ontbloot na te gaan hoe in andere landen de vorming der juristen nagestreefd wordt. In dat opzicht loont het werkelijk de moeite een kijkje te werpen in het rechtsstudium aan de Deutsche Hoogescholen, waar het stelsel fundamenteel verschilt van het onze.

Eerst een woordje over het academisch curriculum tot het verwerven van den doctorstitel.

Zooals bekend, wordt in het Deutsche Universiteitswezen niet naar jaren, doch naar semesters gerekend; het jaarlijksche examen is daar, evenals aan de Nederlandsche Universiteiten, onbekend. Wanneer de recipiendaris al de vakken, voor zijn beroep voorgeschreven, meent machtig te zijn, dan biedt hij zich bij de verschillende professoren aan, om na een voorafgaandelijk tentamen, geëxa-

mineerd te worden. Het rechtsstudium aan de Deutsche Universiteiten kent geen candidatuur in de Wijsbegeerte en de Letteren, voorbereidend tot de Rechten. De minimum-duur is over 't algemeen 7 semesters, (in Pruisen kan dat zelfs in bijzondere gevallen op 6 semesters verminderd worden! in Beieren wordt een minimum van 8 semesters geveerd).

Gewoonlijk echter worden een paar semesters meer gebruikt dan het wettelijk minimum, dat slechts voor uiterst knappe studenten doenbaar is. Na aldus al de domeinen der rechtswetenschap doorgebeidt te hebben, biedt de jurist zich aan voor het zoogenaamde «staatsexamen». Lukt de candidaat het examen dan is hij «referendar», en daarmee is wettelijk zijn studietermijn verstreken. Doch gewoonlijk streeft de «referendar» ook naar een doctorstitel. Daartoe moet hij een verhandeling schrijven en laten drukken over een rechts-thema, ten einde te bewijzen dat hij zelfstandig wetenschappelijk arbeiden kan. Daarbij moet hij nog een mondelingsche ondervraging onderstaan, waarbij op historische vorming een zeker gewicht gelegd wordt. De «referendar» kan ook nog het zoogenaamde assessor-examen maken, wanneer hij het inzicht koestert magistraat te worden. Dit examen is essentieel practisch en bestaat in het schriftelijk en mondelings behandelen en oplossen van courante rechts- en proceduurproblemen, het opstellen van vonnissen, enz. Zulks geschiedt in gesloten zaal (Clausur). De rechters worden benoemd tusschen de best geslaagde assessor-examinandi.

Gansch eigenaardig is de organisatie aan de Deutsche Hoogescholen, van het rechtsstudium. Een wettelijk vastgesteld studieprogramma per jaar, zooals bij ons, is volledig onbekend en druischt trouwens regelrecht in tegen de heerschende opvattingen. Inderdaad er bestaan opgelegde en vrije vakken.

Het groot principieel is de vrijheid in het opmaken van den studiegang. Zulks is de logische toepassing van het principieel der academische vrijheid, grondidee die het gansche Deutsche Universiteitswezen tot basis strekt. Volledige vrijheid van den student. Dus volgens de Deutsche wet moeten de studeerenden zelf den gang hunner studiën bepalen, en de te behan-

291

delen stof over de verschillende semesters verdeelen. Een der grootste voordeelen dezer academische vrijheid (naast m. i. groote nadeelen) is dat de student zelf zijn leeraar uitkiezen kan. De persoonlijkheid van den docent, van wien hij de bevordering zijner eigene persoonlijkheid verwacht, moet voor den student doorslaggevend zijn. De groote moeilijkheid is m. i. te weten hoe men, gezien deze vrijheid, zijn studiestof aanpakken en verdeelen zal. Immers de nieuwbakken jurist, zoo pas in de Universiteit aangeland, staat daar voor een chaos van rechtswetenschap, waarvande systematiek hem absoluut vreemd is. Het kluwen dat het complex der rechtsverhoudingen schijnt te zijn, moet hem, die zonder eenige rechtswetenschappelijke africhting de rechtswereld komt binnengevallen, onontwarbaar schijnen. Welke Ariadne draad voert uit dit labyrint naar de serene hoogten der synthese? Zal de toekomstige jurist zijn studie aanvangen met de historische vakken, bijzonderlijk met Romeinsche recht? ofwel zal hij beginnen met het heerschende privaatrecht? Zal hij zich in het begin begrenzen tot de studie van het burgerlijk recht of zal hij daarbij reeds kennis nemen van Staatsrecht en Staatsleer, Administratief recht en Strafrecht?

De eerste vraag is veel meer omstreden en daarom moeilijker te beantwoorden omdat er hier practisch gesproken, maar één alternatieve bestaat. Doelmatig kan men de rechtsstudie slechts met de eene of de andere dezer methoden aanvangen. In de tweede vraag echter zijn verschillende combinaties mogelijk. Onderzoeken we dus beurtelings welke de argumenten zijn die de voorstanders een dezer twee leermethoden ten beste geven om hun systeem als 't eenig verdedigbare te beschouwen, pedagogisch gesproken.

1) Aanvang van de rechtsstudie met het Romeinsche Recht. — De aanhangers dezer zienswijze, die in ons universitair onderricht ook de eenig-geldende is, voeren aan dat de aanvang der rechtsstudie met het Romeinsche recht, wat tot bij de jaren 1914-18 overheerschend was in Duitschland, zich in de eerste plaats verklaart uit traditionneele gronden.

Vóór de invoering van het Burgerlijk Wetboek in Duitschland, ging het college over de Instituten van het Romeinsche Privaatrecht het college over het Pandectenrecht vooraf. Het was eenigermate een inleiding in de grondregelen van het Recht, dat later in het Pandectenonderricht uitvoerig besproken en verklaard werd. Uit de lessen over Pandecten werden de lessen over het Burgerlijk Wetboek geboren. De vroegere lessen over Institutenrecht waren eigenlijk niets anders dan een college over de systematiek en de geschiedenis van het Romeinsche Privaatrecht. Thans echter wil men het Romeinsche Recht eenvoudig weg als inleiding in het moderne Privaatrecht gebruiken. De voorstanders dezer methode (1) wijzen

292

daarbij op den voortreffelijken formeelen uitbouw van het Romeinsche Recht en op zijn vormingswaarde. Zij leggen er den nadruk op, dat het Romeinsche recht de grondslag is van vele privaatrechten op het Europeesche continent. Zij meenen verder dat het niet aan te raden is den jongen jurist zoo dadelijk met het geldende recht en bijzonderlijk met het gecodificeerde Wetboek vertrouwd te maken, omdat hij daardoor paragrafen-devoot en letter-jurist zou worden, en niet van den beginne af over den noodigen afstand tegenover het geldende recht zou beschikken. Dikwijls werd ook gezegd dat men het moderne recht zonder zijn genesis na te gaan absoluut niet kon verstaan.

Ook in onze universitaire kringen wordt deze meening vaak vooruitgezet alsof ons huidig moderne recht slechts tenvolle kan begrepen worden, na een grondige studie van het Romeinsche recht. Reeds Spinoza heeft zich tegen deze zienswijze verzet in zijn schrift: «Nova methodus docendi discendique jurisprudentia» uit het jaar 1667. Hij zegt namentlijk in par. 95: «Frustra respondent, leges veteres originem hodiernarum esse, quæ ex illis fluxerint; nam et obsoleta latinitas Ciceronianæ origo esse. In discendo autem non semper natura rerum sed commoditas spectandum esse.»

En de gekende Deutsche jurist von Schwerin zegt in zijn opstel «Gedanken zur Studienreform», verschenen in de Juristische Wochenschrift van 1925, blz. 7: «Wat het Romeinsche privaatrecht betreft, wordt over 't algemeen beweerd, dat men alleen door het Romeinsch recht kan leeren juridisch denken. Gewis de Romeinen waren buitengewone scherpe juristen en als dusdanig stellen zij een ongeëvenaard voorbeeld daar. Maar wat zij, en hun sterk vergeten navolgers, de Postglossatoren, gedacht hebben is toch, in zooverre zulks een gewisse eeuwigheids-waarde had, in ons heerschend recht overgegaan, is er zonder meer de kern van.

Moeten wij ons werkelijk thans nog, wanneer het Burgerlijk Wetboek reeds ongeveer een kwart eeuw in zwang is en de dogmatiek van het moderne recht door romanistisch gevormde denkers uitgebouwd is, ons dit bewijs van armoede toekennen, dat wij met de begrippen van het geldende recht en de casuïstiek die eruit afgeleid is, geen scherpdenkende juristen kunnen opleiden? (2) »

II) Aanvang van de Rechtsstudie met het geldende Privaatrecht. — Werpen we nu een korten oogslag op de voornaamste argumenten van hen die voorstander zijn van de tweede methode.

Zij gaan van het standpunt uit dat bij de inrichting van de rechtsstudiën alleen pedagogische doelmatigheid doorslaggevend zijn mag. Voor zulk wezenlijk-pedagogische doelstelling schijnen hun volgende overwegingen van belang. Het juridische denken is moeilijk. Het vereischt een dubbele geestelijke vaardigheid. Eerst is daartoe noodig de geschiktheid tot het

abstrakte denken. Doch deze eigenschap moet zich aanstonds met het aanschouwelijk-denken en de kunst der waardeering van het daadwerkelijk-gegevene in overeenstemming brengen. De jonge student brengt voor bijna alle wetenschapsvakken een zekere vorming mee, wanneer hij de universiteit betreedt, alleen voor de Rechtswetenschap niet. Hij genoot een zekere opleiding voor het mathematische en het natuurwetenschappelijk denken, voor geschiedenis, philologie en zelfs wijsbegeerte. Alleen het juridisch denken is hem volledig nieuw en vreemd. Het is nu de taak van het hogeschool-onderricht om den neophiet op de doelmatigst-mogelijke manier in de gecompliceerdheid van de juridische denkwijze in te voeren. Zulks zal dan alleen bereikt worden, wanneer het invoerend onderwijs aan zijn voorstellingen uit het huidige leven vastgeknoot wordt. Deze taak wordt aanzienlijk verzwaard, wanneer de inleiding in een ingewikkeld denken tegelijkertijd aan de hand moet gebeuren, van vervlogene levensvoorwaarden. Werkelijk Romeinsch recht kan dan alléén onderwezen worden, als men zich tevens in de gegevens van de Romeinsche wereld inleeft. Daarom wordt het voor een pedagogische ondoelmatigheid gehouden, de invoering in een nieuw wetenschappelijk denken afhankelijk te stellen van een historische stof, die den beginnening gansch vreemd is.

Om deze redenen zijn de voorstanders der tweede zienswijze van meening dat de studie der rechten en van het privaatrecht in het bijzonder met de studie van het moderne, geldende recht moet aangevallen worden. Van zelf sprekend is het dat de student zich later ook met de geschiedenis van het recht moet vertrouwd maken. Hij zal zulks echter veel gemakkelijker kunnen wanneer hij de grondbegrippen van het betreffende rechtsgebied reeds beheerscht. Aldus zal de student, die zich niet interesseert voor rein-historische problemen, de studie van het privaatrecht beginnen met het geldende burgerlijk recht, en het Romeinsch recht niet voor het midden, ja slechts eerst tegen het einde van zijn studiën aanvatten.

Volgens deze opvattingen, neemt het onderwijs in de rechtsgeschiedenis een gansch andere plaats in. Hier gaat het immers niet den studeerende, zooals in Romeinsch recht, in de ingewikkeldheid van dit privaatrecht in te voeren. In dit vak moeten veeleer de algemeene kennis van de eigen-geschiedenis onder de specifieke juridische gezichtshoeken uitgebreid en vervuld worden.

* * *

In wat voorgaat werd getracht op bondige wijze weer te geven de argumentatie der twee strekkingen die thans tusschen

de Deutsche rechtspedagogen om den zege kampen. De tweede zienswijze schijnt tusschen de meest vooraanstaande juristen veel aanhangers gevonden te hebben.

Wat ons universitair onderwijs betreft, heeft de hooger omschreven redetwist minder praktisch belang, omdat in onze rechtsfakulteiten de ontwikkelingsgang der studiën door den wetgever vastgesteld is, die in zijn wijsheid heeft besloten dat het huidige geldende recht slechts dan met kans van welslagen kan beoefend worden, wanneer de student eerst de verholenheden van het Romeinsche recht heeft achterhaald. Dat zulke zienswijze niet de eenig-mogelijke is, noch de eenig-verdedigbare blijkt uit de voorgaande uiteenzetting: daarop de aandacht te trekken is de bedoeling geweest van deze bijdrage.

Ten slotte dient er opgemerkt dat het euvel dat de bekampers van het begin der rechtsstudiën met het Romeinsche recht aan deze methode verwijten, namenlijk dat de beginnening een te zwak begrip heeft van de Romeinsche wereld om deze wetten ten volle te begrijpen, in ons Belgisch systeem sterk verminderd is door het feit dat in Wijsbegeerte en Letteren de toekomstige jurist, zij het ook op schematische wijze, vertrouwd wordt met de Romeinsche levensbeschouwing en -wijze, door den cursus in de Romeinsche geschiedenis en instellingen. Met rede wordt er m.i. dikwijls gewezen op het tijdroovende der twee jaren Wijsbegeerte en Letteren ten nadeele van een breedere en diepere studie van ons geldende recht. Maar dan mag er niet vergeten, dat de beoefening van het Romeinsche recht in de kandidatuur het onderwijs in voorbereidende vakken als Latijn, geschiedenis der Oudheid, Romeinsche instellingen, enz. noodzakelijk maakt. Moest het Romeinsche recht als verplichtend leervak ooit wegvallen, en overgelaten blijven aan de vlijt van specialisten, dan kon gemakkelijk een jaar Wijsbegeerte en Letteren uitgespaard worden en ten goede komen aan een uitvoeriger studie van sommige rechtsvakken, waarvan de bespreking aan de Universiteit wat al te embryonnair blijft...

In een tijd dat aan een omvorming van ons universitair rechtsonderwijs wel eens gedacht wordt, mochten deze enkele beschouwingen niet achterwege blijven.

Gaston CRAEN.

(1) cfr. Pringsheim: Soll der Rechtsunterricht mit den geschichtlichen Fächern beginnen? Deutsche Juristenzeitung 1925. Sp. 604-60. Henle: id. Sp. 1581 jaar 1926. Partsch: Vom Beruf des römischen Rechtes in der heutigen Universität. 1920.

(2) Zie in denzelfden zin: Siber: Römisches Recht in Grundzügen für die Vorlesung. II. Vorwort. (Berlin 1925).

Eberhard Friederich Bruck: Die Bedeutung des Römischen Rechts für die juristische Ausbildung. Juristische Wochenschrift 1919, blz. 1582.

terugbetaling der geleende gelden vergde voor 1 Mei 1930, zooals in de ontleeningsakte voorzien en dat zoodus de tegenwaarde in Belgisch geld van 6250 gulden tegen dien datum ter zijner beschikking moesten gesteld worden;

Aangezien verweerder in hoofdorde staan houdt dat de verbintenis van 1 Mei 1925 nietig is en van geener waarde als strijdig met de bepalingen van het K. B. van 2 Oogst 1914 bevestigd door de Wet van 4 Oogst daaropvolgend en uitdrukkelijk overgenomen in artikel 7 van het K. B. van 25 Oktober 1926 dat bovendien de leening aangegaan zijnde voor eene bepaalde som van 25.000 frank eene gelijke som en niets meer moet terugbetaald worden ingevolge artikel 1895 van het Burgerlijk Wetboek;

Aangezien uit de omstandigheden der zaak voortvloeit dat aanlegger van Hollandsche nationaliteit is en in Holland wonende, door verweerder een familielid in Antwerpen verblijvende werd aangesproken om eene leening te bekomen voor het aankopen van een huis; verweerder vroeg te leen Hollandsche gulden ten beloope van 25.000 frank, aanlegger stond de leening toe maar in plaats van gulden te overhandigen ontving verweerder door toedoen eener Antwerpsche Bank de gevraagde som van 25.000 frs in Belgisch geld daar volgens aanlegger zegde de gulden die hij zou overhandigen toch door verweerder moesten omgezet worden;

Aangezien men uit deze omstandigheden moet opmaken dat de leening wel is waar in Belgische Franken is aangegaan maar dat de geldschietter zich heeft willen vrijwaren tegen een gebeurlijk verlies daar de overhandigde som voor hem bij ontleening eene waarde van 6250 gulden vertegenwoordigde en hij zich niet wilde blootstellen bij de teruggave eene som: in Belgische franken te ontvangen met dewelke hij zich hetzelfde montant in gulden niet zou kunnen aanschaffen; dat die voorwaarde bij de leening van 23 April 1920 was ondervestaan en aanlegger herhaaldelijk bij verweerder aandrang dit te erkennen het geen eindelijk dan toch verweerder deed op 1 Mei 1925;

Aangezien zulke verbintenis geenszins in strijd is noch met het K. B. van 2 Oogst 1914 noch met het K. B. van 25 Oktober 1926 noch met artikel 1895 van het Burgerlijk Wetboek;

Aangezien wel is waar de wetgever voorzien en gewild heeft dat de wettelijke munt in het land zijne ontlastingskracht zou behouden voor gansch de nominale waarde en dit voor het voldoen van alle obligatiën van te betalen gelden maar dat het ook zeker is dat geen enkele der aangehaalde of andere wetsbepalingen de vrijheid der overeenkomsten zoodanig zou beperken dat ze de kontraktanten zou verbieden rekening te houden van de koopkracht van de munt wanneer het er te doen staat de tegenwaarde vast te stellen welke een der partijen zich verplicht te leveren in weergaaf der prestatie welke de andere tegenover hem volbracht of volbrengen moet. (Arrest Luik 2 Jan. 1929, J. T. 1929, n° 3161-197);

Aangezien de wetgever alleen verboden heeft de betaling in bankbrieven uit te sluiten maar geenszins heeft willen verbieden het getal frank dat de ontleener op den vervalldag zal moeten terug betalen te laten bepalen door eenig vergelijkingspunt hetzij goud hetzij vreemde valuta, om de gelijkheid der respectieve prestaties te behouden en te verzekeren;

Aangezien zulke verbintenis niet zonder oorzaak is vermits ze voortspuit uit het inzicht van beide partijen de geldleener te vrijwaren tegenover het risico van de daling van den frank, deze daling afhangelende van onzekere en twijfelachtige gebeurtenissen welke de basis eener obligatie kunnen uitmaken ingevolge artikels 1104 en 1964 van het Burgerlijk Wetboek (Cass. 30 Mei 1929, J. T. 1929 n° 3172-462);

Aangezien het van geen belang ter zake is dat aanlegger de interesten berekend op een kapitaal van 25.000 frank zonder protest heeft ontvangen vermits de verbintenis van 1 Mei 1925 alleen de terugbetaling van het kapitaal voorziet, dat er dus geen sprake kan zijn dat aanlegger van de verbintenis zou hebben afgezien;

Aangezien verder verweerder gelden doet dat hij ingevolge de verbintenis van 1 Mei 1925 het recht heeft de leening jaarlijksch te verlengen tot dat het valuta verschil tusschen frank en gulden tot een minimum zou teruggebracht zijn;

Aangezien er op te merken valt dat de ontleeningsakte van 23 April 1920 den datum van teruggaaf bepaalde ten laatste op 20 April 1930, dat aanlegger herhaaldelijk aandrang bij verweerder hun ak-

koord te erkennen waarbij het verstaan was dat aanlegger door de toegestane leening geene verliezen moest ondergaan en verweerder zich zou verbinden de oorspronkelijke som van 6250 gulden of hunne tegenwaarde in franks terug te betalen;

Aangezien wel is waar verweerder wanneer hij eindelijk op 1 Mei 1925 die verbintenis bekende dan ook er eene beperking aan toevoegde, bij dewelke het verstaan was dat hij zich het recht voorbehield de hypotheek van jaar tot jaar te verlengen indien het koersverschil nog te groot was om ook geen waardeverlies te ondergaan; dat niets bewijst dat aanlegger deze verlenging der hypotheek heeft aangenomen en alzoo zou verzaakt hebben aan de termijn door de hypotheekakte voorgesteld als allerlaatste datum voor terugbetaling dat wel is waar deze eventualiteit is voorzien geweest tijdens zekere onderhandelingen maar dat geene afdoende verbintenis in dien zin door aanlegger is bijgetreden;

Aangezien wat er ook van zij en moest men aannemen dat de afwezigheid van protest eene stilzwijgende toetreding van aanlegger desaangaande daartelt valt er op te merken dat zoowel de verbintenis de teruggave te doen in de mate van een vast getal gulden als voorbehoud de hypotheek te verlengen alleen en uitsluitelijk voor doel hadden partijen te vrijwaren tegen alle verdere daling van den Belgischen frank;

Aangezien de wettelijke stabilisatie ingevoerd door het K. B. van 26 Oktober 1926 de reeds bestaande waardevermindering van den frank definitief heeft geregeld en vastgesteld; dat zoodus de grondreden van het voorbehoud volledig wegvallen en niet meer kunnen ingeroepen worden om de terugbetaling eindeloos te verschuiven;

Aangezien de argumentatie van verweerder als zoude er heden of later eene waardevermindering van de Hollandsche gulden kunnen voorkomen welke voor hem het verlies op den frank zou kunnen compenseeren van geener waarde is vermits het niet de mogelijke waardevermindering van de gulden aangenomen als weegschaal voor de terugbetaling, die het voorwerp der overeenkomst uitmiek maar wel en alleen de daling van den Belgischen frank; dat verweerder dus het recht niet heeft de overeenkomst eene uitbreiding te geven welke ze niet bezit en welke in de bedoeling der partijen nooit is geweest, vermits ze juist de gulden als weegschaal gelijk staande met een goud vergelijkingspunt aannamen daar ze ten volle overtuigd waren op 't oogenblik der overeenkomst dat deze waarde rotsvast stond als goud zelve.

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle andere besluiten verwerpende, gehoord den heer Le Paige, Substituut van den Procureur des Konings in zijn gelijkvormig advies in openbare zitting gegeven;

Verklaart den opzeg der hypotheek door aanlegger op den eigendom van verweerder Geulincxstraat, 8, te Antwerpen bij akte verleden door Meester P. Deckers, notaris te Antwerpen op 23 April 1920 (geboekt te Antwerpen C. 26 April 1920 deel 42, blad 20, vak 16) geldig vanaf 20 April 1900 dertig.

Veroordeelt verweerder aan aanlegger terug te betalen de tegenwaarde van 6250 gulden (Hollandsche) in Belgische munt berekend aan den hoogsten koers ter beurze van Antwerpen op den dag der terugbetaling met de conventionele interesten op dit bedrag aan 6 1/2 % 's jaars van af 20 April 1930, en op de kosten van het geding.

Verklaart het tegenwoordig vonnis uitvoerbaar bij voorbaat niettegenstaande alle verhaal en zonder borg.

VLAAMSCH JURISTEN,

Gebruikt en verspreidt de Vlaamsche wetenschappelijke rechtsliteratuur.

Prof. M. A. KLUYSKENS: Beginselen van Burgerlijk Recht.

I. De Verbintenissen (2e druk).

II. De Erfenissen.

III. De Schenkingen en Testamenten.

Prof. M. N. GUNZBURG: Het Huwelijkscontract.

Prof. M. L. FREDERICQ: Beginselen van het Belgische Handelsrecht. I en II.

Prof. M. P. BELLEFROID: Dictionnaire Français-Néerlandais des termes de droit (3e druk).

RECHTSPRAAK

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN ANTWERPEN

4e KAMER — 15 JANUARI 1932

Eenige Rechter: M. Anthonis

Op. Min.: M. Le Paige

Pl.: Mr L. Van den Broeck t/ Mr C. Claesen

HYPOTHEEK — TERUGBETALING IN VREEMDE MUNT — VRIJWARING TEGEN KOERSVERSCHIL — GELDIGHEID.

Het beding in een hypotheecaire akte dat de ontleende som steeds zal dienen terugbetaald te worden in een bepaald aantal Hollandsch gulden of de tegenwaarde daarvan in Belgisch geld volgens koers op datum van terugbetaling, is geldig. Dit beding is geenszins in strijd noch met het Koninklijk besluit van 2 Oogst 1914, noch met het Koninklijk besluit van 25 Oktober 1926, noch met art. 1895 van het Burgerlijk Wetboek.

De bedoeling van de partijen zich te vrijwaren tegen het risico van de daling van den Belgischen frank is een geldige oorzaak van verbintenis.

Aangezien op 23 April 1920 door aanlegger aan verweerder bij akte verleden voor Meester Emiel Deckers, notaris te Antwerpen, eene leening werd toegestaan van 25.000 franken, terug te betalen ten laatste op 20 April 1930, en gewaarborgd door eene hypotheek op zijnen eigendom Geulincxstraat, 8, te Antwerpen;

Aangezien op 1 Mei 1925 eene bijkomende mondelinge overeenkomst tusschen partijen werd gesloten waarover ze 't akkoord gaan en welke voorzorg dat verweerder zich verbond het geleende bedrag steeds terug te betalen in Hollandsch geld ter waarde van 6250 gulden of de tegenwaarde daarvan in Belgisch geld volgens koers op datum van terugbetaling om geen waardeverlies te hebben door koersverschil, dat bij zelfde gelegenheid verweerder zich het recht voorbehield de rente telkens voor een jaar te verlengen aan dezelfde voorwaarden indien het koersverschil nog te groot zou zijn om ook geen waardeverlies te ondergaan;

Aangezien op 25 Januari 1930 aanlegger aan verweerder weten liet dat hij

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN DERDERMONDE

26 NOVEMBER 1931

Vonnis op rekwest
Rechter: M. L. Van Winckel
Pleitbezorger: Mr Piret

AFSTAND VAN ONVERDEELDE PAARTEN
— MINDERJARIGEN — FAMILIERAAD —
NOTARIEELE AKTE — WET VAN 12 JUNI
1816.

Afstand van onverdeelde paarten en gerechtig-
heden in onroerende goederen bij onderhand-
sche akte. Afsterven der afstanddoenden die
minderjarigen achterlaten. Noodzakelijkheid
voor den, over die minderjarigen aangestelden
voogd, van de machtiging van den familieraad
en daarna de bekrachtiging van deze machti-
ging door de Rechtbank te bekomen, om tot de
verwezenlijking van den afstand over te gaan
en de notarieele akte van afstand te verlijden.
Wet van 12 Juni 1816 niet toepasselijk.

Zaak: Van Wauwe

De rechtbank van eersten aanleg zit-
ting houdende te Dendermonde, Kamer
van den alleenzetelende rechter in Bur-
gerlijke zaken:

Gezien het hierbijgevoegd verzoek-
schrift op 12 November namens de voogd
en toeziende voogd der minderjarigen
Van Wauwe ingediend, de beraadslaging
van den familieraad van gezegde minder-
jarigen gehouden onder voorzitting van
den heer Vrederechter des Kantons Beve-
ren-Waes den 3 November 1931 in behoor-
lijk geboekt afschrift voorgebracht als-
mede het geschreven advies van den Heer
Rafaël Bohyn, substituut Prokureur des
Konings;

Overwegende dat wordt aangevoerd dat
de moeder van de minderjarigen al hare
onverdeelde aandelen in de roerende en
onroerende goederen afhangende van de
nalatenschappen harer ouders en nader in
de beraadslaging van den familieraad be-
schreven, korten tijd voor haar overlij-
den aan vier harer broeders en zusters
heeft afgestaan onder de voorwaarden in
de beraadslaging vermeld;

Overwegende dat nog enkel dient over-
gegaan te worden tot de verwezenlijking
bij authentieke akte van die daad van be-
schikking;

Overwegende dat de vrijwillige uitvoe-
ring eener overeenkomst noodzakelijker-
wijze de erkenning derzelfde insluit;

Overwegende dat zelfs waar geen ver-
der bewijs wordt ingeroepen het den ver-
tegenwoordiger der minderjarigen voor-
zeker vrijstaat rechtvaardigheidshalve de
overeenkomsten door der weezen rechts-
voorganger gesloten en van wier bestaan
hij wetend is, te erkennen;

Overwegende echter dat om geldig een
rechtsfeit te bekenen dat zijne eigene
macht te boven gaat de voogd dezelfde
machtiging moet bekomen als om het be-
wuste feit te voltrekken;

Overwegende dat, derhalve, tot het ver-
lijden der notarieele akte van afstand de
voogd op de wijze zooals voorschreven
door art. 457 en 458 van het Burgerlijk
Wetboek moet gemachtigd worden. (Cfr.
Schicks et van Isterbeek, Traité Formu-
laire de la pratique notariale, t. II, — Le
Droit civil, n° 95, p. 331, I, F.);

Overwegende dat de bekentenis door de
vertegenwoordigers der minderjarigen in
zake afgelegd in overeenstemming is met
al de bestanddeelen der zaak en derhalve
ook als rechtszitting en met de waarheid
strookend voorkomt;

Overwegende dat de minderjarigen in
hunne hoedanigheid van erfgenaam hun-
ner moeder ertoe gehouden zijn de ver-
bintenissen na te komen door deze laatste
aangegaan;

Overwegende dat overigens volgens het
rechtsbeginsel « is qui actionem habet ad
» rem recuperandam ipsam rem habere
» videtur » (L. 15 de regulis Juris.) de
goederen waarvan spraak niet eens van
het vermogen der minderjarigen deel uit-
maken;

Overwegende dat het nauwelijks dient
gezegd dat waar spraak is van een onwil-
ligen verkoop, aan wel bepaalde personen
en mits een vastgestelde prijs de pleeg-
vormen der wet van 12 Juni 1816 hierbij
niet behooren te worden in acht genomen;

Gezien de artikelen 457 en 458 van het
Burgerlijk Wetboek en 885 van het Wet-
boek van Burgerlijke Rechtspleging, en
de wetten van 25 Oktober 1919 en 18
Oogst 1928;

Bekrachtigt de beraadslaging van den
familieraad waarvan gewag om naar zijn
vorm en inhoud te worden uitgevoerd;

Zegt dat de kosten dezer rechtsvorde-
ring zullen gedragen worden door de koo-
pers, kosten op taxaat niet inbegrepen.

KOOPHANDELSRECHTBANK TE BRUGGE

2e KAMER — 28 APRIL 1931

Eenige rechter: M. Soenen
Referend.: M. Edw. Maertens
Pl.: Mr J. Bernolet, Mr A. Claeysen,
Mr K. Carton

SAMENWERKENDE VENNOOTSCHAP —
INBRENGST IN NATURA — BEWIJS VAN
DIE INBRENGST — BOEKING ERVAN.

De vermelding in een stichtingsakte dat de stich-
ters een bedrag gestort hebben heeft geen
kracht van bewijs, en kan uit de boekhouding
weergelegd worden.

Wanneer de inbrengst van de stichters in natura
geschiedt, moet dit in de boekhouding uitge-
drukt worden.

In geval van failliet heeft de curator het recht
schadevergoeding op te vorderen voor alles
wat er te kort betaald werd over de onder-
schrijvingen.

In geval van failliet heeft de curator het recht
schadevergoeding op te vorderen aan de stich-
ters, die in natura hebben betaald het bedrag
van hun onderschrijving die zij in geld hadden
beloofd.

De betaling in natura heeft plaats wanneer een
deel van het onderschreven kapitaal niet in
kas wordt gestort, maar geboekt wordt onder
vorm van geschatte goederen.

Er heeft geen koop plaats wanneer enkel de
storting van een vennoot in de kasrekening
geboekt wordt, daar de stortingen in de kas
worden vermengd.

Bernolet qq. t/ Vanden Bussche en Css.
en Verheye.

Aangezien de eischer opvoert 1) de
veroordeeling van elkeen der acht ver-
weerders tot de betaling van a) het niet
gestort bedrag der aandelen door ieder
van hen onderschreven bij de stichting
der gefailleerde samenwerkende vennoot-
schap; b) met de kroozen sedert den dag
der onderschrijving;

2) de solidaire veroordeeling van elkeen
der verweerders tot het betalen van het
bedrag der zeven andere aandeelhouders,
in zoover laatstgenoemden dit opgevor-
derd bedrag niet zouden betalen;

Aangezien de verweerders, samen met
Mad. Devos op 13-12-26 bij onderhand-
schen akt te Brugge, geboekt op 22-12-
1926 kost 882 frank en in het Staatsblad
bekend gemaakt, een samenwerkende
vennootschap gesticht te hebben onder de
benaming werkhuisen van St-Andries, in
het kort A.S.A.; dat er in den akt vast-
gesteld werd hoeveel aandelen ieder ven-
noot onderschreef, en dat elkeen der on-
derschrijvers het volle bedrag zijner on-
derschrijving gestort had, dat de vijf
eerste onderschrijvers onvergeld inbrach-
ten al hunne rechten op automobiel Loza
(Brevet N° 311.117) in den besten vorm,
zonder verantwoordelijkheid met alle pas-
sieve en actieve kontrakten;

Aangezien de eerste aantekening van
het dagboek het onderschreven kapitaal
73.500 frank in krediet inschrijft, en de-
zelfde waarde in het debet van 1) kas voor
5.000 frank, de onderschrijving van Mad.
Devos; 2) koopwaren en inrichtingen voor
een gezamenlijk bedrag van 68.500 fr.;

Aangezien de curator beweert dat de
verweerders hunne onderschrijving niet
uitbetaald hebben en het nog moeten
doen; dat de verweerders antwoorden dat
de meldingen van den akt kracht van be-
wijs bezitten en niet meer kunnen betwist
worden, dat zij onmiddellijk een koop
roerende voorwerpen verkocht hebben aan
de vennootschap en het op deze wijze ge-
boekt hebben om de taksen te ontgaan;

Aangezien er spruit uit het art. 165-177
en 181 der wet op de vennootschappen dat
de schuldeischers het recht hebben te
eischen dat de onderschrijvingen gestort
worden in de kas der vennootschap en dat
er strafbepalingen uitgesproken worden
tegen de zaakvoerders en de vennoten die
het publiek bedriegen voor wat de onder-
schrijvingen en de storting ervan betreft;

Aangezien de curator ontegensprekelijk
mag bewijzen dat de stortingen niet ge-
daan werden in de kas der vennootschap,
dat het dan aan de vennoten behoort ge-
beurlijk hun verhaal te nemen, tegen hen,
die buiten hun wil, de stortingen niet la-
ten te recht komen;

Aangezien het verweer der verweerders
beteekent dat er van deze laatste moge-
lijkheid geen spraak kan zijn;

Aangezien er spruit uit het aangehaald
geschrift van het dagboek dat het meeste
deel van het onderschreven kapitaal niet
in geld, noch in de kas gestort werd, doch
aange teekend werd onder vorm van roe-
rende goederen, waaraan een willekeurige
waarde gegeven werd, dat de bewering
van aankoop van roerende goederen niet

aannemelijk is, dat het kasgeld immers
vermengd moest zijn, zoodanig dat de af-
zonderlijke stortingen van elken vennoot
uit elkander niet meer konden ontwaard
worden, dat indien dit vermengd kasgeld
gediend had voor de betaling van den
prijs, er wel 5.000 frank zouden overge-
bleven zijn, doch niet 5.000 frank voort-
komende van de storting van Mad. Devos,
zooals het in het boek voorkomt;

Aangezien het aldus bewezen is dat de
verweerder hunne onderschrijvingen in
natura gedaan hebben of overeen kwamen
men weet niet onder welke voorwaarden
dat eenige onder hen dit goed zouden
aanbrengen en dat deze wederrechtelijke
inbrengst ook zou dienen als kwijting van
onderschrijving van de andere;

Aangezien een stichter alleen, Mad.
Devos, hare onderschrijving in baar geld
deed, hegeen aldus ingeschreven werd;
dat op veertienden April 1927 toen Mr de
P. aandeelhouder werd, het bedrag zijner
storting wel geboekt werd in kas en daar-
na in kapitaal, zooals het behoort;

Aangezien deze handelwijze bewijst dat
de verweerders niet betaald hebben;

Aangezien het wettelijk toegelaten was
inbrengsten in natuur te doen en daarvoor
aandelen toe te kennen, dat men zich dan
moet afvragen waarom de verweerders op
bedekte wijze gedaan hebben, hetgeen de
wet toeliet openlijk te doen;

Aangezien deze verdokene handeling in
tegenspraak was met de voorschriften
van den stichtingsakt, dat de verweerders
aldus hebben doen gelooven dat de ven-
nootschap over meer geld beschikte dan
het waar was, zij beschikte over 5000 fr.
en niet over 73.500 frank, dat deze han-
delwijze van aard was om nieuwe inschrij-
vingen aan te winnen, zooals degene van
Mr de P. of om den achtsten stichter te
bedriegen en hem alleen zijne onderschrij-
ving te laten betalen;

Aangezien in elk geval schuldeischers
hiedoor geschaad werden voor 68.500 fr.,
indien deze dingelijke goederen nooit in
het bezit der vennootschap kwamen, of
voor een mindere som, indien deze goe-
deren wel aangebracht werden, doch de
waarde van 68.500 frank niet hadden; dat
er overigens verschillende geldleeningen
bekomen werden op den stichtingsakt;

Aangezien er op te merken valt dat de
curator deze goederen niet gevonden
heeft, en dat er geen bilans voorgebracht
worden;

Aangezien de curator het recht heeft
zoo in naam der vennootschap als in naam
der schuldeischers een schadevergoeding
op te vorderen voor alles wat er te kort
betaald werd over de onderschrijvingen.
Dat er dienstvolgens dient overgegaan te
worden tot een deskundig onderzoek...
(Het overige zonder belang).

Om deze redenen:

De Rechtbank benoemt den Heer Al-
fons Maertens als deskundige met last te
onderzoeken door alle rechtsmiddelen:

1) indien de goederen geboekt voor een
waarde van 68.500 frank werkelijk in het
bezit der vennootschap A. S. A. gekomen
zijn;

2) hoeveel deze goederen waard waren;

3) indien er bilans opgemaakt en ne-
dergelegd werden.

Om na het indienen van het verslag...

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK VAN KORTRIJK

30 DECEMBER 1931

Voorzitter: M. Lagae
Rechters: M.M. De Kemmeter en Gullemin
Pleiters: Mr Gillon (Kortrijk) en
Mr De Munck (Meenen)

DAGVAARDING — OMSCHRIJVING VAN
HET MISDRIJF — VERSCHIL VAN STRAF
TEN TIJDE VAN HET MISDRIJF EN VAN
HET VONNIS.

De Rechtbank is niet gebonden door de begrips-
omschrijving van het misdrijf: binnen de gren-
zen harer bevoegdheid en de rechten der ver-
dediging gevrijwaard zijnde; heeft zij ten
plicht, aan het feit de wetsbepaling toe te
passen die dit feit werkelijk beteugelt.

Indien de straf ten tijde van het vonnis gesteld
verschilt van die welke ten tijde van het mis-
drijf was bepaald, wordt de minst zware straf
toegepast.

O. M. t/ B...
en B... t/ L... en Mij R...

Gezien de processtukken en namelijk de
dagvaardingen betrekend bij explooten
van deurwaarders Mattelaer I-S., Pierre
Vermeulen te Berchem, in datum van

tweeden Oktober 1900 één en dertig.

I. In zaak van het Openbaar Ministerie
en de burgerlijke partij, de Mij R... waar-
van den maatschappelijken zetel geves-
tigd is te Mortsel.

tegen:

N° 2618 B...

Beticht van te Meenen 25 Januari 1931,
geleidster zijnde van een auto, 1° bij het
naderen van eene verbinding of kruising
der baan niet des te trager te hebben ge-
reden naarmate de zichtbare lengte van
den benaderden weg geringer werd; 2°
bij het naderen eener verbinding of kruis-
sing der baan, het seintoestel van haren
auto niet te hebben in werking gebracht.

II. In zaak van: G...

tegen:

N° 2619 L...; n° 2620 Mij R...

Beticht van de Meenen den 25 Januari
1931 aan: overtreding van de bepalingen
van artikel 11 van het vervoerreglement
door het recht op voorrang niet te heb-
ben geëerbiedigd en door bij het naderen
van een kruispunt niet te trager te heb-
ben gereden naarmate de zichtbare lengte
van den benaderden weg geringer was.

Beroep ingeslagen door: 1° B...; 2° L...
(beide als betichten); 3° G... (als burger-
lijke partij); 4° Mij R... (als burgerlijk
verantwoordelijk voor L... voornoemd)
en als burgerlijke partij; 5° het Openbaar
Ministerie, tegen het vonnis der Politie-
rechtbank van Meenen uitgesproken den
zeventienden September 1900 één en der-
tig.

Bij welk vonnis veroordeeld werden:
B... tot twee boeten ieder van vijf en
twintig frank en L... uit hoofde van het
feit van den doorgang niet te hebben ge-
laten aan een autovoertuig dat van rechts
kwam, tot vijf en twintig frank boete,
welke boeten verhoogd met 60 deciem
gebracht worden ieder op honderd vijf en
zeventig frank en bij gebrek aan betaling
in den door de wet bepaalden tijd, zullen
mogen vervangen worden ieder door drij-
dagen gevangzitting; voorwaardelijk op-
schorsingstermijn één jaar voor wat B...
betreft.

Daarenboven veroordeeld werden, B...
tot twee derden en L... tot één derde der
proceskosten, begroot in al op twintig
frank vijf en zeventig centiem. De Mij
R..., burgerlijk verantwoordelijk ver-
klaard werd voor de betaling der uitge-
sprokene boete en proceskosten ten laste
van L... Verzonden werd van het vervolg
voor wat 't overige der betichting betreft,
L... en B...

En op burgerlijk gebied: Veroordeeld
werden hoofdelijk voor het geheel L... en
de Mij R..., te betalen aan de burgerlijke
partij G... ten titel van schadevergoeding
de som van duizend twee frank vier en
dertig centiem met de rechterlijke in-
teresten dezer som; verwezen werden de
burgerlijke partij G... tot twee derden en
de burgerlijke partij R... tot één derde
der kosten.

Gehoord het verslag der zaak gedaan
door den Heer Voorzitter, alsook de lezing
der processtukken gedaan met luide stem
door denzelfden;

Na den tweeden betichte ondervraagd
te hebben;

Gehoord de middelen van verdediging
voorgesteld door hem zelve;

Gehoord Meester Leopold Gillon, advo-
kaat-pleitbezorger, vertegenwoordigende
ter zitting B...;

Gehoord Meester Demunck, advocaat
te Meenen voor den vierden;

Gehoord het Openbaar Ministerie in
zijn kort verhaal en zijne beslitselen
strekende tot de veroordeeling van de
betichten bij toepassing der wet;

En na beraadslaagd te hebben;

De Rechtbank:

Gezien de artikelen 40-100-22 van het
Strafwetboek; 9 wet van 31 Mei 1888;
2 K. B. 26-8-1925; 2 wet 1 Oogst 1899;
176 wet van 2 Januari 1926; 37 wet van
8 Juni 1926; 1 wet van 2 December 1928;
191, 194 van het wetboek van rechtsple-
ging in strafzaken aangeduid ter zitting
door den Heer Voorzitter;

Aangezien de beroepen regelmatig zijn
in den vorm en binnen den wettelijken
termijn werden ingeslagen; aanvaardt
deze beroepen en ten gronde wijzende;

Aangezien B... vervolgd is om: a) ge-
leidster zijnde van een auto bij het nade-
ren van eene verbinding of kruising der
baan niet des te trager te hebben gereden
naarmate de zichtbare lengte van den be-
naderden weg geringer werd; b) bij het
naderen eener verbinding of kruising der
baan, het seintoestel van haren auto niet
te hebben in werking gebracht;

Aangezien deze eerste overtreding
voorzien bij artikel 111 van 't K. B. van
26 Oogst 1925 is ingetrokken door artikel
2 K. B. van 1 Juni 1931, maar vervangen

door volgende bepaling: «Indien de bestuurder van voertuigen op een secundairen weg rijdt, is hij verplicht den doorgang vrij te laten voor den bestuurder die over den hoofdweg rijdt. Daartoe moet hij vertragen ten einde na te gaan of de andere weg zonder gevaar voor botsing opgereden kan worden »;

Aangezien de weg door L... gevolgd een hoofdweg is, volgens art. 2b van K. B. van 1 Juni 1931 daar er een spoorweg op loopt en dat hij zich in de bebouwde kom (stad Meenen) bevindt;

Aangezien de rechter niet gebonden is door de begripsomschrijving van het misdrijf; dat hij binnen de grenzen zijner bevoegdheid en de rechten der verdediging gevrijwaard zijnde, de plicht heeft aan het feit de wetsbepaling toe te passen die dit feit werkelijk beteugelt (Verb. 18-1-1926; Revue dr. p. 375; Verb. 28 Jan. en 6 Mei 1929, Revue 279 en 611 Verb. 2 Juni 1930, Revue 702);

Aangezien dit feit alsook het feit b) ten laste van de betichte B... bewezen zijn; Aannemende verders voor de eerste betichte de beweegredenen van den eersten rechter;

Voor den tweeden betichte L...;

Aangezien deze vervolgd is om: a) den doorgang niet gelaten te hebben aan den eersten betichte die van rechts kwam, krachtens art. 11 K. B. van 26 Oogst 1925;

Aangezien, zooals hiervoren gezegd, artikel 11 is ingetrokken en vervangen door het K. B. van 1 Juni 1931;

Aangezien artikel 22 S. W. B. beschikt als volgt: «indien de straf, ten tijde van het vonnis gesteld, verschilt van die welke ten tijde van het misdrijf was bepaald, wordt de minst zware straf toegepast »; (Nypels en Servais C. P. t. 1 art. 2 n° 10, p. 13; Merlin Repert. «effet rétroactif» sect. 3 par. 11 n° 1. Garraud t. 1 n° 125; Fuzier-Herman Répert. V° Lois Décrets n° 958; Verbr. 19 Dec. 1910; Pas. 1911. I. 53 (zie nota verb. 12 Juni 1922. P. bl. 204); Brux. 23 fév. 1924; Revue dr. p. 337; Verb. 18-1-1926; revue dr. p. 375 en de andere hiervoren);

Aangezien deze bepaling toepasselijk is, wanneer de nieuwe wet of verordening het misdrijf afschaft (Fuzier-Herman V° Lois-Décrets 973; Nypels en Servais C. p. art. 2 N° 9 en v.; Goedseels Commentaire du Dr. P. n° 37; Verb. 12-6-1922 Pas. 204);

Aangezien ook hetzelfde grondbeginsel geldt voor de verordeningen genomen in uitvoering der wet (zie Verb. 19 Dec. 1910 P. 1911. 53);

Aangezien artikel 2b 3° luidend «de bestuurder moet den doorgang vrij laten voor het voertuig dat van rechts komt, ingeval ze elkaar kruisen op een openbaar plein: «aan tweeden betichte niet kan toegepast worden in het betrokken geval (zie Golstein et Van Roye 430 et s.);

Om deze redenen:

Hervormt het vonnis waarvan beroepen;

Veroordeelt de eerste betichte voor het feit a) zooals het hierboven gekwalificeerd is in eene geldboete van vijf en twintig frank, voor 't feit b) tot vijf en twintig frank geldboete, welke boeten verhoogd worden ieder op honderd vijf en zeventig frank en bij gebrek aan betaling in den door de wet bepaalden tijd, zullen mogen vervangen worden ieder door eene gevangenzitting van drie dagen;

En aangezien dat deze veroordeelde geene vroegere veroordeelingen beloopt heeft;

Beveelt dat de uitvoering van bovenstaande veroordeeling zal opgeschort worden gedurende een tijdbestek van twee jaar indien deze veroordeelde gedurende dit tijdbestek geene nieuwe veroordeeling tot eene lijf- of boetstraf beloopt;

Verwijst de veroordeelde tot de proceskosten begroot op honderd vijf frank twee en dertig centiemen, daarin begrepen de twee derden der kosten van eersten aanleg ten laste der veroordeelde, 't overige derde ten laste blijvende van den Staat;

Verzendt den betichte L... van het vervolg zonder kosten;

Wijzend op burgerlijk gebied:

Aangezien de verantwoordelijkheid van het ongeval te wijten is aan de schuld van B... alleen, dat de som bepaald door den eersten rechter als grondslag tot vergoeding mag aangenomen zijn, zij vijf honderd frank (schade geleden door de burgerlijke partij R...);

Om deze redenen:

Hervormt het vonnis waarvan beroepen;

Veroordeelt de burgerlijke partij G... te betalen aan de burgerlijke partij R... ten titel van schadevergoeding de som van honderd frank met de rechterlijke intresten en de kosten;

Verklaart zich onbevoegd om over den eischer der burgerlijke partij G... te beslissen;

Belast het Openbaar Ministerie met de uitvoering van tegenwoordig vonnis voor wat hem betreft.

Fiscale Kroniek

REGISTRATIE, ERFENIS OPSCHORTENDE VOORWAARDE GEVOLGEN

Omzendbrief van den Heer Minister
van Geldwezen

Brussel, den 20 November 1931.

Mijnheer de Bestuurder,

Ik heb de eer U te laten weten dat het Hof van Verbreking, bij arrest van 9 Juli 1931, besloten heeft dat het evenredig registratierecht te innen wegens eene schenking van onroerende goederen gedaan onder opschortende voorwaarde, berekend dient te worden, bij de komst der gebeurtenis, op den grondslag van de waarde der goederen en volgens het tarief van het recht in voege op den datum van de akte en niet op dezen van de verwezenlijking der voorwaarde.

Bedoeld arrest luidt als volgt:

«Het Hof,

» Gehoord den Heer Raadsheer de le Court in zijn verslag en op de conclusies van Mijnheer Sartini van den Kerkhove, advocaat-generaal;

» Op het middel getrokken uit de schending van artikel 1179 van het burgerlijk wetboek, van artikel 4, 15-7°, 16 en 17 der wet van 22 frimaire jaar VII, 4 der wet van 27 ventose jaar IX, één en 2 der wet van 1sten Juli 1869, één der wet van 30 Augustus 1913, opvolgentlijk gewijzigd door artikels 2 der wet van 16 Augustus 1920, 7 der wet van 2 Januari 1926, in hetgeen het aangevallen arrest besluit dat het evenredig recht te innen wegens eene schenking van onroerende goederen gedaan onder opschortende voorwaarde, berekend dient te worden, bij de verwezenlijking der voorwaarde, op den grondslag van de waarde der goederen en tegen het tarief van het recht in voege op den datum van de akte en niet op den datum van de verwezenlijking der voorwaarde;

» Aangezien er door den rechter der grondzaak vastgesteld wordt dat de akte van 30 December 1925, luidens dewelke de juffer Vandionant schenking gedaan heeft van verscheidene onroerende goederen aan haren broeder, den verweerder, om na haren dood het genot ervan te hebben, doch op voorwaarde van overleving, geboekt werd tegen het vast recht, nadat de waarde der geschenken goederen zonder betwisting geschat werd op de som van 218.000 frank; dat de geefster, op 22 Augustus 1927 overleden zijnde, de begiftigde de voorwaarde vervuld verklaart; dat, op nieuwe beraming der geschenken goederen, gebracht op 340.000 frank, de ontvanger der registratie de betaling van het evenredig recht vergde op dien grondslag ten bedrage in voege op den dag van de verwezenlijking der opschortende voorwaarde; dat de verweerder de betaling van het vereischte recht kweet met uitdrukkelijk voorbehoud aangaande het tijdstip van de beraming der onroerende goederen en aangaande het bedrag der inning;

» Aangezien het vonnis evenals het arrest welk het bevestigt, beslissende over de aanvraag tot terugvordering van het ten onrechte volgens den verweerder geheven recht, besloten hebben dat bij toepassing van artikel 1179 van het burgerlijk wetboek, het vervullen der opschortende voorwaarde een terugwerkende kracht teweegbrengt ten opzichte van den fiscus; dat eruit voortspuit dat de te taxeerende waarde en het toe te passen bedrag deze zijn welke bestaan op het tijdstip van de akte van schenkingen en niet op het oogenblik van het overlijden der geefster; dat dientengevolge de eischer in verbreking veroordeeld werd tot de betaling der som vertegenwoordigende het verschil tusschen de gedane inning en diegene welke had moeten gedaan worden;

» Aangezien de beginselen van het burgerlijk recht het fiscaal recht beheerschen voorzoo veel dit laatste er niet van afgeweken heeft;

» Dat die beginselen van toepassing zijn in zake registratie, zelfs in geval ze steunen op eene fictie van het burgerlijk wetboek.

» Aangezien er, indien de inning van het recht tot grondslag heeft de waarde van het goed op het oogenblik waar de eigendom van den eenen persoon op den anderen overgaat, toelucht dient genomen, overigens, tot de burgerlijke wet om den stond te bepalen waarop de overdracht van den eigendom geschied is; dat wanneer eene verbintenis aangegaan werd onder opschortende voorwaarde, de terugwerkende kracht voorzien bij artikel 1179 van het burgerlijk wetboek niet mag afgewezen worden; dat het vervullen van de voorwaarde de overdracht van den eigendom verplaatst op den dag van de akte; dat het dus op dien stond is dat men zich heeft te plaatsen om dien eigendom te schatten;

» Aangezien de rechter der hoofdzaak te recht die regelen toegepast heeft en de beraming ingelascht in de akte van 30 December 1925 aangenomen heeft als heffingsbedrag bestaande te dien tijde;

» Aangezien die beraming de normale basis van de vereffening van het recht uitmaakt; dat, had de wetgever willen afbreuk maken, in zake akten houdende een opschortende voorwaarde, met het beginsel uitgedrukt in artikel 16 der wet van 22 frimaire jaar VII, hij de te bewerkstelligen inning zou ingevuld hebben buiten de vermeldingen van de akte; dat hij zich integendeel ertoe bepaald heeft te eischen dat de belastingplichtige enkel het feit van de verwezenlijking der voorwaarde late kennen, de te dien

einde geverge verklaring ten doel hebbende de onroerende overdracht te treffen, doch geenerlei wijziging brengende in de door voormeld artikel 16 gevestigde heffingsgrondslagen;

» Aangezien er uit die beschouwingen volgt dat, met te besluiten dat het evenredig recht te innen wegens eene schenking van onroerende goederen toegestaan onder opschortende voorwaarde, berekend dient te worden bij de verwezenlijking der voorwaarde, op den grondslag van de waarde der goederen en tegen het tarief van het recht in voege op den datum van de akte en niet op het oogenblik van de verwezenlijking der voorwaarde, het aangevallen arrest, verre van artikel 1179 van het burgerlijk wetboek en de andere bij het middel bedoelde teksten te schenden, daarentegen eene juiste toepassing ervan gedaan heeft;

» Om die redenen,

» Verwerpt de voorziening; verwijst den eischer tot de onkosten van het geding in verbreking en tot de vergoeding van honderd vijftig frank jegens de gedaagde partij ».

* * *

Het Beheer zal zich voortaan voegen naar de rechtsleer gehuldigd door dit arrest, in al de gevallen waar eene overdracht onder levenden, ten bezwarenden titel of ten kosteloozen titel, toegestaan werd onder eene opschortende voorwaarde welke zich verwezenlijkt heeft.

Doch dit arrest, alleenlijk gegrond op het beginsel van de terugwerking der vervulde voorwaarde (zie burgerlijk wetboek artikel 1179), is niet vatbaar voor toepassing in de gevallen waar de opschortende voorwaarde, waarmede de overgang bezwaard is, niet terugwerkt. Zulks geldt, wanneer de verhandelende partijen uitdrukkelijk afgesproken hebben af te wijken van den regel vervat in artikel 1179 van het burgerlijk wetboek. Hetzelfde geldt indien de aard van het overgedragen recht bij de partijen het inzicht insluit af te wijken van den regel der terugwerking; 't is hetgeen zich inzonderheid voordoet: wanneer er in eene maatschappijovereenkomst afgesproken wordt dat het deel der eerststervende vennoten dit der overlevenden zal aanwassen; wanneer eene bepaling van aanwas bedongen wordt in eene akte van gemeenschappelijke aankoop, ten kosteloozen titel of ten bezwarenden titel; wanneer eene schenking van vruchtgebruik of van rente gedaan werd aan twee personen met bedingung dat bij het overlijden van den eerststervenden gever, de overlevende de geheelheid van het vruchtgebruik of van de rente zal genieten of, meer gemeenlijk, in alle gevallen van aanwas of van wederkeerig hebbende een lijfrecht tot voorwerp.

Wat betreft de «legaten» onder opschortende voorwaarde, zal het arrest van het hof van verbreking van 15 December 1887 (Rec. Gén. n° 10.967) voort moeten toegepast te worden, arrest volgens hetwelk het successierecht dient verevend op de waarde der goederen op den datum van de verwezenlijking der voorwaarde en volgens het tarief in voege op dien zelfden datum.

* * *

Het spreekt vanzelf, Mijnheer de Bestuurder, dat, in al de gevallen waar in zake overdrachten onder levenden onder opschortende voorwaarde, de belasting dient berekend met inachtneming van de terugwerkende kracht der voorwaarde, het geding in schatting, desgevallend, slechts mag ingespannen worden door het beheer na de verwezenlijking der voorwaarde.

Die toestand zal niet gaan zonder eenige moeilijkheden van practischen aard te weeg te brengen. Om eraan te verhelpen in de maat van het mogelijke, zullen de ontvangers zorg dragen in staat n° 165 de voorwaardelijke mutaties neer te pennen en de artikels welke ze erin zullen openen te kanteekenen alsof de mutaties zuiver zouden zijn. Indien ze, na plaatsbezoek, eene ongenoegzaamheid in de aangegeven waarden vaststellen, zullen ze U onverwijld een schattingsvoorstel voorleggen waarover ge zult beslissen. In geval van goedkeuring van het schattingsvoorstel, zal de bundel voorloopig ten kantore gerangschikt worden in afwachting de verwezenlijking der voorwaarde.

Namens den Minister:
De Algemeene Bestuurder,
G. NEMERY.

Wetgeving

MINISTERIE VAN JUSTITIE

Wet van 28 December 1931 tot verlenging van sommige buitengewone bepalingen in zake huurovereenkomsten. — Koninklijk besluit tot aanduiding van de steden en gemeenten waarop zij toepasselijk is.

ALBERT, Koning der Belgen,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden,
Heil.

Gelet op artikel 1 van de wet van 28 December 1931 tot verlenging van sommige buitengewone bepalingen in zake huurovereenkomsten;

Gelet op artikel 67 van de Grondwet;

Gelet op de adviezen van de provinciegouverneurs, de voorzitters van de rechtbanken van eersten aanleg en de vrederechters;

Op voorstel van Onzen Minister van Justitie, Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Eenig artikel. — Een bijkomende woonverlenging van één jaar is in de voorwaarden van de wet van 31 December 1929 toegestaan aan de huurders of onderhuurders die op 31 December 1931, in de gemeenten waarvan de lijst volgt vaste goederen of gedeelten van vaste goederen, zooals hierna bepaald, in gebruik hebben:

1° Vaste goederen waarvan de jaarlijksche huurprijs, op 1 Augustus 1914, minder bedroeg dan:

a) 600 frank, te Brussel, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Gillis, Schaarbeek, Anderlecht en in de gemeenten met meer dan 100.000 inwoners, volgens de laatste, in het Staatsblad bekendgemaakte tienjaarlijksche telling van de bevolking;

b) 450 frank, in de gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners;

c) 240 frank, in de gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners;

d) 225 frank, in de gemeenten met 15.000 tot 25.000 inwoners;

e) 150 frank, in de gemeenten met 5.000 tot 15.000 inwoners;

f) 75 frank, in de gemeenten met minder dan 5.000 inwoners;

2° Gedeelte van vaste goederen waarvan de jaarlijksche huurprijs op 1 Augustus 1914 minder bedroeg dan:

a) 400 frank, te Brussel, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Gillis, Schaarbeek, Anderlecht en in de gemeenten met meer dan 100.000 inwoners, volgens de laatste, in het Staatsblad bekendgemaakte tienjaarlijksche telling van de bevolking;

b) 300 frank, in de gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners;

c) 160 frank, in de gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners;

d) 150 frank, in de gemeenten met 15.000 tot 25.000 inwoners;

e) 120 frank, in de gemeenten met 5.000 tot 15.000 inwoners;

f) 75 frank, in de gemeenten met minder dan 5.000 inwoners.

Provincie Antwerpen

Turnhout.

Provincie Brabant

Anderlecht, Brussel, Evere, Vorst, Sint-Pieters-Jette, Lembeek, Leuven, Sint-Jans-Molenbeek, Muysen, Ruysbroeck, Sint-Gillis, Sint-Pieters-Leeuw, Schaarbeek, Vilvoorde.

Provincie West-Vlaanderen

Anseghem, Assebroeck, Avelghem, Bissegheem, Brugge, Komen, Kortrijk, Dottenijs, Emelghem, Gheluwe, Gullegheem, Herseeuw, Heule, Ingelmunster, Isegheem, Lauwe, Meenen, Meulebeke, Moorseele, Moeskroen, Ploegsteert, Poperinghe, Reckem, Rousselaere, Sint-Andries, Sinte-Kruis, Wervik, Wevelghem, Ieperen.

Provincie Oost-Vlaanderen

Aalst Aelter, Bazel, Bevere bij Oudenarde, Beveren-Waas, Burst, Calcken, Cruybeke, Dendermonde, Doel, Ertvelde, Etichove, Everghem, Geeraardsbergen, Gent, Gentbrugge, Hamme, Hofstade, Kieldrecht, Laarne, Lede, Ledeborg, Leupegheem, Lokeren, Meire, Moerbeke bij Geeraardsbergen, Melle, Ninove, Oudenaarde, Sint-Amandsberg, Sint-Gillis bij Dendermonde, Sint-Nikolaas-Waas, Selzaete, Stekene, Temsche, Ussel, Wetteken, Wondelghem.

Provincie Henegouwen

Anderlues, Antoing, Baudour, Blaton, Bléharies, Bois-d'Haine, Boussu, s' Gravenbrakel, Bruyelle, Calonne, Carnières, Chapelle-lez-Herlaimont, Charleroi, Châtelineau, Chercq, Couillet, Courcelles, Cuesmes, Dampremy, Doornik, Dour, Ecaussines-d'Enghien, Familleureux, Farcienne, Fayt-lez-Manage, Flénu, Feurus, Fontaine-l'Évêque, Fontenoy, Forchies-la-Marche, Frameries, Gaurain-Ramecroix, Ghlin, Gilly, Goutroux, Haine-Saint-Paul, Haine-Saint-Pierre, Houdeng-Aimeries, Houdeng-Goegnies, Hornu, Jemappes, Jumet, La Bouverie, La Hestre, La Louvière, Lessen, Leval-Trahegnies, Lodelinsart, Maffles, Manage, Maubray, Marchienne-au-Pont, Marcinelle, Monceau-sur-Sambre, Montignies-le-Tilleul, Montignies-sur-Sambre, Mont-sur-Marchienne, Pâturages, Péronnes-lez-Antoing, Péruwelz, Pont-à-Celles, Quaregnon, Roux, Saint-Maur, Strépy-Bracquegnies, Tertre, Trazeegnies, Wanfercée-Baulet, Wasmes, Zinik.

Provincie Luik

Andrimont, Angleur, Ans, Beyne-Heusay, Bresoux, Chênée, Dison, Embourg, Ensisal, Flémalle-Grande, Flémalle-Haute, Fléron, Forêt, Glain, Grivegnée, Herstal, Hoei, Hologne-aux-Pierres, Jemeppe, Jupille, Luik, Montegnée, Ougrée, Petit-Rechain, Queue-du-Bois, Saint-Nicolas, Seraing, Soumagne, Tignée, Tilleur, Vaux-sous-Chèvremont, Vottem, Wandre, Wegnez.

Provincie Limburg

Maeseeyck, Sint-Truiden, Tongeren.

Provincie Luxemburg

Aarlen, Bertrix.

Provincie Namen

Andenne, Dinant.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 28e Januari 1932.

Mededeelingen

BEROEPSZIEKTEN

(Wet van 24-7-1927 en koninklijke besluiten)

Het Bestuur van den «Moniteur belge» geeft een brochure uit, 80 bladzijden, inhoudende de wet van 24 Juli 1927 betreffende de vergoeding der schade voortvloeiende uit beroepsziekten. Dit zeer volledig document bevat ook de tekst van al de sedert het van kracht worden van de wet genomen koninklijke besluiten.

De brochure is tegen 2 fr. 50 c. te koop in de burelen van den «Moniteur belge», 40, Leuvense straat, te Brussel.

De schriftelijk gedane bestellingen worden tegen terugbetaling opgestuurd.

* * *

JONGE RECHTSGELEERDEN BEKROOND

Over den uitslag van de prijskampen tusschen de vier faculteiten van rechtsgeleerdheid van het land, vernemen wij het volgende:

Mr Houben (Antwerpen) werd tot laureaat uitgeroepen van den Universitaire prijskamp met een werk over de Bevoegdheid betreffende de vordering tot schadevergoeding wegens het instellen van een lichtvaardigen eisch.

In den prijskamp voor de reisbeurzen werden ex-aequo bekroond: Mr Jacob (Antwerpen) met een werk over de verzekeringsovereenkomst in het vergelijkend recht; Mr Debra (Veurne) met een werk over de evolutie van het begrip grove belediging als oorzaak van echtscheiding; Mr Vranckx (Brussel) met een werk over de maatschappelijke klassen.

Al de laureaten zijn leden van het Vlaamsch Rechtsgenootschap te Leuven. De Heeren Houben, Jacob en Debra arbeidden onder de leiding van Prof. Van Dieren, de Heer Vranckx onder de leiding van Prof. Van Goethem.